

MASARYK MEMORIAL INSTITUTE

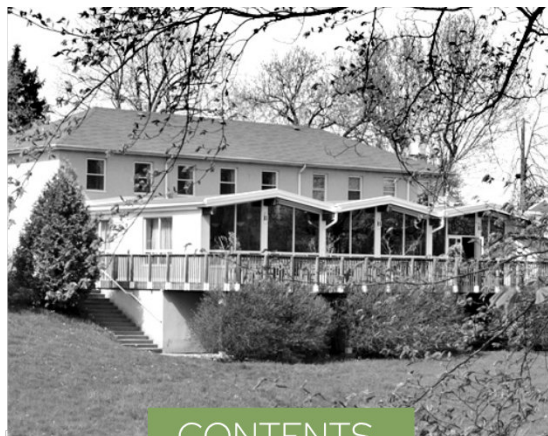
nový domov 2.0

Canada's Czech and Slovak Newsletter published by
Masaryk Memorial Institute.
Zpravodaj Čechů a Slováků v Kanadě.

Issue 58 / April 2026

Masaryk Memorial Institute is a Canadian non-profit organization based in Toronto, Ontario that has been serving Canadians of Czech and Slovak origin since 1945.

CONTENTS

1-3

Velikonoční trhy v Masaryktownu

4

MMI Park Cleanup Flyer

5

MMI Annual General Meeting Flyer

6

Kulturní večer na Velvyslanectví České republiky v Ottawě

7-9

Dopis zmocněnce Jiřího Krátkého krajanům

10-11

České školy

12

Stránka pro děti

13-14

Zajímavosti

15

Vaclav Havel Today: Event Invitation

14

From the history of Czech and Slovak Immigration to Canada

16

Rare Czech operas in performance

17 - 18

Art

19

From the History of Masaryktown

20

Sport

21-22

UNESCO

23

Book Tip

24

Recipe

26-28

Ad and Flyers

29

Event Calendar

Velikonoční trhy na Masaryktownu

Dne 22. března pořádal, jako každoročně po mnoho let, Masarykův ústav velikonoční trhy v krásném prostoru Masaryk Park Homes. Jak lépe vidíte na fotografiích, nebyla nouze o dobrotu všeho druhu: od koláčů, velikonočního cukroví, štrúdlu, ale i bačovské speciality jako korbáčiky, uzené, brynzou a ryby. Účastníci si také pochutnali na výborném obědě z Markétiny kuchyně, který připravili Ada a Markéta a který byl zcela vyprodán ještě před 13. hodinou. Talent naší komunity se ukázal v rozmanitých uměleckých předmětech a dalších zajímavých dílech. Své výrobky nabízeli Dušan Peterka, Jana Lounová, Mila Kukkie Creations, Bees Universe, Eva Ziegler, Marie Macha, Zuzana Novotná, Gina Halencak, Giulia Volpe, Zuzana Fuzik, Věra Pech a Lucy Horsky. Akci podpořil také náš sponzor Polimex.

Ale tyto události nejsou jen o tom, co můžeme sníst a nakoupit. To, co nás nejvíce zahřeje u srdce, je příležitost strávit příjemný čas s těmi, které rádi vidíme. Všimla jsem si, že někteří, kteří přijeli zdaleka, se i přes nepřízeň počasí vydali na procházku po našem krásném parku. Věřím, že ti z vás, kteří přišli, nelitovali, a ti z vás, kteří zůstali doma, si už plánují, že příště vás nic nezastaví.

Na závěr je potřeba poděkovat všem, kteří tuto akci umožnili: Karen, hlavní organizátorce (chief event organizer), a dobrovolníkům, kteří připravili prostory den předem, (všimli jste si jarní výzdoby?), pracovali během akce a uklidili po jejím skončení. Víte, kdo jste, a vězte, že si vaši práce velmi vážíme.

Pokud by se někdo z vás, kdo přišel a měl radost, chtěl zapojit mezi dobrovolníky, dejte nám vědět. Také hledáme prodejce na Český a slovenský festival, proto prosím napište na office@masaryktown.ca, pokud máte zájem; stoly (6 ft) jsou za \$25.

Těšíme se na vás na Českém a slovenském festivalu 20. června, případně i dříve (podívejte se na hlavní stránku našeho webu kde najdete aktuální akce v komunitě)!

Easter Market at Masaryktown

MMI held its traditional Easter Market on March 22nd this year in the beautiful space of Masaryk Park Homes. You can see in the pictures all the delectable goodies available for purchase, from kolace, Easter cookies, and apple strudel to fresh sheep cheese and smoked meat and fish. The talented artists of our community showed their beautiful and varied creations. A yummy lunch was cooked by Ada and Marketa ("Marketa's Kitchen") and was completely sold out before 1 pm.

Our vendors this year were: Dusan Peterka; Jana Lounova; Mila Kukkie Creations; Bees Universe; Eva Ziegler; Marie Macha; Zuzana Novotna; Gina Halencak; Giulia Volpe; Zuzana Fuzik; Vera Pech; and Lucy Horsky. Our sponsor was also Polimex.

However, the purpose of these events is not just to come eat and buy stuff. It is heartwarming for all of us to spend pleasant time with those we are glad to see; the tasty food and pretty things are just perks. I even noticed visitors from further afield braved the hideous weather and strolled through our lovely park.

In conclusion, we need to give a big thanks to all those who made this possible: Karen, the CEO (chief event organizer), and the volunteers who set up the place the day before (did you notice the spring decorations?), worked during the event, and cleaned up afterwards. You know who you are, so please also know how much we appreciate your efforts.

If any of you who just came and had fun are moved to join the volunteer crew, let us know. We are also looking for vendors for our Czech and Slovak Festival, so please email office@masaryktown.ca if you are interested; 6-ft tables are \$25 each.

See you all at the Czech and Slovak Festival on June 20, if not before (check out our website's front page for all the current events coming up in the community)!

MASARYKTOWN PARK CLEANUP!

LET'S COME TOGETHER TO MAKE OUR PARK A CLEANER,
GREENER PLACE! GRAB YOUR GLOVES AND HELP US PICK
UP LITTER, RAKE LEAVES, COLLECT BRANCHES
EVERY HAND MAKES A DIFFERENCE.

SUNDAY MAY 3, 2026

10AM - NOON

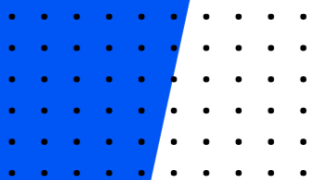
MEET AT THE OFFICE

FOLLOWED
BY A BBQ

GLOVES, GARBAGE BAGS, RAKES AND REFRESHMENTS
WILL BE PROVIDED

**PLEASE CONFIRM BY EMAIL TO OFFICE@MASARYKTOWN.CA IF YOU ARE
COMING TO ENSURE ENOUGH FOOD AND REFRESHMENTS FOR ALL**

Masaryk Memorial Institute Inc.

2026 ANNUAL GENERAL MEETING

To attend the AGM:
You must be a registered
member in good standing

Please E-Transfer the \$30
membership fee to:
office@masaryktown.ca

DATE: 17 May, 2026
At 1:00 pm - 3:00 pm

A zoom link will be
provided closer to the date

FOR CURRENT MEMBERS ONLY

www.masaryktown.ca

Velvyslanectví
České republiky
v Ottawě

Velvyslanectví České republiky v Ottawa

Kulturní večer na Velvyslanectví České republiky v Ottawě připomenul **životní osudy rodiny Czerny**

Dne 11. března 2026 se na Velvyslanectví České republiky v Ottawě uskutečnil kulturní večer s názvem "Dva životy, jedna láska" věnovaný dvěma uměleckým dílům reflektujícím odkaz česko-kanadské rodiny Czerny i důležité momenty českých dějin. Událost zaznamenala mimořádný ohlas a setkala se s velkým zájmem krajské komunity, přátel České republiky i zástupců kulturního života v Kanadě.

Večerní program byl zahájen velvyslancem České republiky v Kanadě, panem Martinem Tlapou, který na úvod představil hlavní aktéry kulturní akce - pana Roberta Czerny a jeho snachu Pippu Beck.

Hlavním bodem kulturního večera byla **projekce dokumentárního filmu** „Kardinál Michael Czerny. Kněz s židovskými kořeny“, který vznikl pro Českou televizi v produkci režiséra Martina Reinera. Snímek sleduje příběh rodiny Czerny/Hayek z Brna, jejichž osudy ilustrují proměny

české společnosti od doby habsburské monarchie, druhé světové války až po válečnou emigraci. Dokument se zaměřil na životní cestu kanadského kardinála Michaela Czerny, který je bratrem Roberta Czerny, a jeho pozoruhodnou cestu, roli a celoživotní oddanost lidským právům, lidské důstojnosti a službě lidem v obtížných situacích. Po promítání následovala **poutavá diskuse** s Robertem Czerny, jehož rodiče přežili nacistickou perzekuci, a po válce našli nový domov v Kanadě.

V průběhu večera bylo veřejnosti přestaveno **mozaikové dílo „Dva životy, jedna láska“**, jehož autorkou je kanadská umělkyně Pippa Beck, snacha Roberta Czerny. Autorka do svého díla přímo zakomponovala i úločky omítky z nemocnice v Terezíně, které nasbírala během své osobní návštěvy památníku obětem druhé světové války. Dílo tematicky i emocionálně navázalo na film a přineslo silné poselství o vytrvalosti, naději a lásce, která překonává hranice času i trápení.

Večer proběhl v srdečné atmosféře a byl nesmírně zajímavou ukázkou toho, že kultura a umění zůstávají důležitými mosty mezi českou a kanadskou společností. Velvyslanectví České republiky v Ottawě děkuje všem zúčastněným, zejména celé rodině Czerných za sdílení jejich nezapomenutelného životního příběhu, a těší se na další podobná setkání.

Pro zájemce, kteří se vzhledem k nepříznivému počasí kulturního večera nemohli osobně účastnit, Velvyslanectví ČR v Ottawě, přikládá odkaz na stránky [České televize](#), kde je film veřejně dostupný ke zhlédnutí.

Generální konzulát
České republiky
v Torontu

Dopis zmocněnce Jiřího Krátkého krajanům

Tradiční výroční dopis zvláštního zmocněnce pro krajské záležitosti shrnuje důležité momenty v krajské agendě za rok 2025 a informuje o očekávaných událostech v roce 2026, včetně časové osy pro distribuci peněžních darů.

V Praze dne 12. března 2026

Vážení přátelé, milí krajané,

dovoluji si tímto navázat na naši dlouholetou tradici a oslovit Vás v prvních měsících roku osobním dopisem zvláštního zmocněnce pro krajské záležitosti. Hned v úvodu mi dovoluji vyjádřit Vám své poděkování za Vaši práci a osobní nasazení v uplynulém roce 2025 a současně popřát Vám všem ve světě mnoho úspěchů, štěstí a především také sil do Vaší další krajské práce v roce současném. Chci Vám také poděkovat za řadu Vašich dopisů a vánočních i novoročních přání, které jsem si s radostí přečetl, stejně jako jsem přečetl všechny Vaše zajímavé podněty, které se v nich objevily.

Smyslem mého dopisu v úvodu každého dalšího roku, jak již z předchozích let dobře víte, je především informovat Vás o hlavních směrech krajské činnosti v roce dalším, o výzvách, akcích, ale také významných termínech, na jejichž potvrzení možná čekáte. Avšak dříve, než se k tomuto hlavnímu úkolu pro

rok 2026 dostanu podrobněji, dovoluji mi ohlédnout se ještě naposledy za rokem minulým a stručně zmínit aspoň některé Vaše akce tak, jak jsme je v Praze pozorně sledovali a vnímali my na krajském oddělení. Rok 2025 byl opravdu mimořádně bohatý na celosvětová i regionální krajská setkání. Připomenou alespoň ta nejvýznamnější: XVII. mezinárodní konference českých škol v zahraničí v Praze s navazující bienální krajskou konferencí v Senátu, XXVII. celoamerický slet Sokolů v Chicagu, 70. kongres Čechů v Kanadě, 100. výročí českých dožínků v Chorvatsku či regionální školské konference v Itálii, Velké Británii, Německu, USA a řada akcí k výročí českých škol v Bruselu, Ženevě, Londýně či Neapoli. Mimořádnou událostí bylo darování části sbírky z londýnského dědictví a odkazu po Janu Masarykovi a návrat historických památek českému národu paní Alenkou Soukup. Přirozeně i proto musím na tomto místě poděkovat za všechna Vaše milá pozvání k účasti na těchto Vašich akcích. Řadu z nich jsem mohl nakonec skutečně navštívit, a tím pádem se s Vámi také osobně setkat ve Vašem domácím prostředí. Na jiných akcích mě zastoupili mí diplomatictí kolegové z jednotlivých velvyslanectví nebo generálních konzulátů a také kolegové z krajského oddělení.

Krajský rok 2025 byl ale také rokem novinek a některých změn v oblastech spojených s krajskou politikou. Pro velkou část z Vás, kteří pravidelně projevujete zájem o dění v České republice, byl minulý rok prvním rokem, ve kterém jste se mohli účastnit parlamentních voleb prostřednictvím korespondenčního hlasování. Byla to historická premiéra nejen pro Vás, ale i pro Ministerstvo zahraničních věcí, které prostřednictvím svých velvyslanectví a generálních konzulátů volbu organizovalo. Tím spíše jsme byli rádi, že řada z Vás se sama aktivně do příprav na volby zapojila, a to spolu s řadou známých krajských osobností. Děkujeme na tomto místě i jim a dále především vybudované informační síti sdružení

Chceme volit distančně v čele s neúnavnou propagátorkou Dagmar Strakovou a Martou McCabe. Ještě jednou Vám tedy patří poděkování za Váš zájem a za Vaši práci při šíření informací, které napomohly rychlejšímu a efektivnějšímu zprostředkování konzulárních služeb spojených s volbami pro české občany v zahraničí.

Druhým velkým tématem roku bylo s končícím čtvrtým pětiletým cyklem krajanského Programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí schvalování jeho pátého pokračování. Do projednávání páté verze Programu jsme šli s ambicí jeho finančního i obsahového posílení. Pečlivě jsme vyhodnocovali vývoj Vašich potřeb v uplynulých pěti letech a ty jsme se snažili zohlednit v obsahu i finanční podpoře Programu na léta 2026–2030. Program tím doznal určitých systémových úprav a některých menších změn. To zůstává platné i přesto, že se nám nakonec nepodařilo v rámci série jednání o rozpočtovém zajištění dosáhnout finančního posílení programu tak, jako se to podařilo před pěti lety. Program, který nově ponese název Program podpory Čechů a češtiny v zahraničí, zkráceně ČEJKA, a byl schválen usnesením vlády č. 683 ze dne 10. září 2025, tak bude disponovat stejným rozpočtem jako v posledních pěti letech.

V roce 2025 rovněž pokračovalo společné krajansko-institucionální úsilí Ministerstva zahraničních věcí a dalších institucí o místní systémové uznávání vysvědčení českých krajanských škol v Německu, stejně jako podpora letních školských aktivit našich krajanů z okupované Ukrajiny. Současně pokračovala i snaha o řešení jednotlivých případů znovunabytí českého občanství ztraceného v době totality, a to ve spolupráci MZV ČR s Ministerstvem vnitra, Senátem a Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR. Ve spolupráci s Radio Prague International a Českým rozhlasem se podařilo natočit osmidílnou videosérii hovorů historiků „**Československo v srdci**“ na téma zásluh a přínosů krajanů ke vzniku republiky a zachování Československa v jeho těžkých historických chvílích a zkouškách.

Velmi vděčný jsem byl v roce 2025 také za návraty řady z Vás ze zahraničí do vlasti – ať již trvale, či alespoň během letních pobytů – a za Vaši snahu přinášet zpět zkušenosti, znalosti i osobní příběhy. Jednou z inspirativních platforem v této oblasti byl i 8. ročník Konference pod stromeček, tentokrát s tématem Global Science in Local Context, kterou již tradičně pořádá organizace Czexpats in Science, představující jednu z nejvýznamnějších platforem pro české vědce v zahraničí. Pokud Vás tato oblast zajímá, velice doporučuji se k organizaci připojit. Není v současné době lepší platforma, kde se můžete dozvědět více o úspěších i těžkostech českých vědců v zahraničí nebo jejich návratech do ČR.

Také uvnitř samotného MZV ČR došlo při vykonávání krajanské agendy v uplynulém roce k personálním změnám. V návaznosti na jmenování Martina Smolka soudcem Ústavního soudu ČR převzal vedení sekce právní a konzulární, do níž krajanská agenda náleží, nový vrchní ředitel Jiří Šlais. Stále přitom zůstává v platnosti, že Ministerstvo zahraničních věcí ČR dlouhodobě vnímá krajanskou politiku jako integrální součást zahraniční politiky zaměřené na službu Čechům v zahraničí v širším smyslu, než je politika čistě konzulární. Obě tyto oblasti se přitom vzájemně doplňují a fungují vedle sebe kompatibilně. S hrдостí i pokorou bych na tomto místě rád zmínil ocenění, jehož se Ministerstvu zahraničních věcí ČR dostalo od amerických Sokolů, kteří své poděkování za dlouhodobou spolupráci a podporu vyjádřili udělením ceny Jamese Čiháka.

A nyní mi, vážení přátelé, dovoluji, abych po tomto bilancování konečně obrátil pozornost k roku 2026. I v roce 2026 zůstává jednou z hlavních priorit naší činnosti podpora výuky českého jazyka v zahraničí. Ve spolupráci s MŠMT a DZS budeme i nadále usilovat o co nejširší zpřístupnění certifikovaného vzdělávání českých dětí v zahraničí v českém jazyce a pokračovat v rozvoji krajanského vzdělávacího programu, který zahrnuje semestrální stipendijní pobyty na českých vysokých školách, letní jazykové kurzy pro krajanů, kurzy metodiky výuky českého jazyka, vysílání učitelů českého jazyka ke krajanským komunitám i vysílání lektorů českého jazyka a literatury na zahraniční univerzity. V tomto kontextu stojí za zmínku i nedávné oznámení, že se Velká Británie v brzké době, tzn. v r. 2027, opět připojí k výměnnému studentskému programu Evropské unie (EU) Erasmus+. Tím se pro studenty a stážisty znovu otevírá hlavní cesta ke vzdělávání v Evropě včetně Velké Británie poté, co Spojené království v důsledku brexitu od tohoto programu odstoupilo.

Mezi novými projekty roku 2026 bych chtěl vyzdvihnout především iniciativu Českých škol bez hranic nazvanou Československé stopy ve světě, jejímž cílem je mapovat pamětní místa, osobnosti a příběhy československé historie v zahraničí. K účasti na projektu, symbolicky věnovanému 150. výročí narození Tomáše Bati, je zvána široká krajanská veřejnost. Dalším projektem, který sice už není zcela nový, nicméně si zasluhuje připomenout pro svůj dosah široce překračující jednotlivé krajanské komunity či krajanská témata, je národní absolventský program Czechia Alumni Domu zahraniční spolupráce, který systematicky rozvíjí vztahy se zahraničními absolventy českých vysokých škol. Nejedná se však jen o absolventy, ale o širší projekt, který počítá i s Vaším krajanským zapojením. Ke krajanskému roku 2026 budou patřit i „návraty domů“ Mestenhauser Institute for International Collaboration (MIIC), jenž po úspěšném pilotním ročníku opět

pořádá program Cross-Cultural Pathways for Young Leaders, který se bude konat v termínu 20.–31. července 2026 v Praze. Program je určen mladým lidem (ve věku 16–22 let) z české diaspory a nabízí jedinečnou příležitost znovu se propojit s českým kulturním dědictvím a současně rozvíjet vůdčí dovednosti. Program je pořádán za podpory Ministerstva zahraničních věcí ČR. Vedle těchto novinek k Vám stále promlouvá tradiční informační kanál České republiky do zahraničí – Radio Prague International, které v r. 2026 oslavuje 90 let své existence. Rád bych vyjádřil přání, aby tato linie propojení krajanů s vlastní fungovala i nadále a abychom za 10 let společně oslavili výročí sté.

Pestrou škálu zajímavých akcí připravují samozřejmě i krajské spolky všude po světě. A v této souvislosti stále častěji dostáváme otázku, kdy se k Vám dostanou peněžní dary na rok 2026, které schválila vláda ČR svým usnesením již vloni v listopadu. Bohužel vzhledem k rozpočtovému provizoriu nebylo dosud možné distribuci těchto peněžních darů realizovat. Nicméně právě včera Poslanecká sněmovna PČR schválila zákon o státním rozpočtu na rok 2026 a já pevně věřím, že hned po završení legislativního procesu bude zahájena administrativní fáze rozdělování prostředků do jednotlivých kapitol státního rozpočtu, a my Vám tak budeme moci peněžní dary nejpozději počátkem května rozeslat.

Vážení přátelé, milí krajané, závěrem mi dovoluji znovu vyjádřit upřímné poděkování za Vaši práci, energii a vytrvalost, s nimiž v zahraničí rozvíjíte český jazyk, kulturu a vztah k vlasti. Přeji Vám všem pevné zdraví, sílu a úspěch do dalších měsíců roku 2026 a s mnohými z Vás se těším osobně na viděnou.

S úctou

JUDr. Jiří Krátký M.A.

zvláštní zmocněnec pro krajské záležitosti

UNIT 513-452 SCARBOROUGH GOLF CLUB ROAD

\$465,000

2 + 1 Bedrooms | 2 Bathrooms | Juliette Balcony | 1203 SqFt

Welcome home! Adult lifestyle life lease building for people 55 plus. 2+1 bedrooms, 2 washroom 1203 square foot open concept living/dining unit with a direct south ravine view. Split bedroom layout. Low rise building with a full calendar of events. Serene community surrounded by nature - Spectacular grounds such as this are incredibly rare in the city! This lifestyle has it all, even the incredibly popular "Prague" restaurant is just steps away. Use of common facilities creates a sense of community and well being, at Masarykpark, which include a three story glass atrium, terraces, lounges, library, meeting room an exercise room, guest suite and outdoor recreation!

For all photos visit www.OurTour.ca

RE/MAX ROUGE
 REALTY LTD. BROKER
 Michael Bellmore- REALTOR®
 Corinne Stewart-BROKER
 Jessica Stewart- REALTOR®

(905) 242-4117
www.TorontoLifeLease.Com

EDUARD MRACKA CPA

Chartered Professional Accountant

**Business (Corporate) Tax
 & Advisory Services | Personal Tax
 and Tax Planning Services |
 Preparation of Financial Statement
 | Full Cycle Bookkeeping | Payroll Services**

Email: EMRACKA@YAHOO.COM | Phone: 647-884-4034

České školy

Český karneval v České škole Toronto

V sobotu 28. února se v České škole v Torontu uskutečnil dětský karneval. Děti si dopoledne plně masek náramně užily. Společně jsme si zahráli několik zábavných her, nechyběla oblíbená „židličkovaná“, napínavá papírová válka nebo taneční hra „freeze dance“.

Velké poděkování patří rodičům za jejich milé příspěvky do tomboly. Díky nim a množství dalších drobností, které jsme pro děti připravili, byla tombola skutečně bohatá a každé z dětí si domů odneslo hned několik výher.

Celá akce sklídila velký úspěch a už teď se těšíme na příští rok. Rádi bychom totiž dětský karneval uspořádali i pro širší veřejnost. Držte nám palce, ať nám plány vyjdou!

Jari Campanelli

České školy

Česká škola Montréal

Dne 19. ledna 2026 jsme zahájili již jedenáctý semestr online kurzů češtiny pro dospělé. O zimní semestr je tradičně velký zájem a stále evidujeme mnoho uchazečů, kteří se chtějí naučit nový jazyk nebo si zlepšit svou češtinu. Těší nás také návrat několika bývalých studentů. Máme rovněž několik rodinných příslušníků z jedné rodiny, kteří se k nám připojili napříč věkovými skupinami – od školky až po dospělé. Celkem nyní vyučujeme 17 studentů ve třech jazykových úrovních.

Učitelský tým ve složení Andrea, Pavel a Veronika zůstává stejný jako v podzimním semestru.

Začátkem února začalo pro děti druhé pololetí školního roku. Do jednotřídky pod vedením Kate a její asistentky Františky dochází devět dětí. Nedávno jsme přivítali dva nové žáky – bratry, kteří plynule mluví česky a pěkně motivují ostatní spolužáky. Ve školce vedené oblíbenou paní Sylvii se schází šest dětí.

Dětské třídy se zapojily do projektu „Žáci českých škol v Kanadě se seznamují“. Máme radost, že o tuto aktivitu projeví zájem všechny české školy v Kanadě. Cílem projektu je, aby se děti vzájemně představily a získaly povědomí o tom, že v Kanadě existují i další české školy. Chceme žákům ukázat, že jsou součástí širší komunity dětí, které se stejně jako oni učí česky mluvit, číst i psát a společně objevují českou historii, zeměpis a tradice. Ze všech dopisů vznikne na konci školního roku virtuální kniha.

A co plánujeme dál? Připravujeme zakončení školního roku, zejména tvorbu vysvědčení a organizaci závěrečného pikniku. Také plánujeme účast na 14. výroční konferenci českých škol v Severní Americe, která se uskuteční 29.–31. května 2026 v Houstonu a kterou letos pořádá The Czech Center Museum ve spolupráci s Českou školou v Chicagu. Paní učitelka Sylvie se navíc přihlásila na kurz metodiky výuky českého jazyka pro pedagogy z krajských komunit, který proběhne koncem srpna 2026 v Praze.

Rodiče a studenti! Máte-li zájem o naši činnost, chcete se k nám přidat nebo se zapsat do kurzů, kontaktujte nás na adrese ceskaskolamontreal@gmail.com.

Za kolektiv učitelek **Kateřina Kwasniaková**

Advertisement

Nova Star
video services

For over 20 years, Nova Star has provided many satisfied customers with its video services.

Planning a wedding? | proud parents of a graduate? | throwing a baby shower? | celebrating your golden anniversary?

Contact us to make the best moments in your life unforgettable.
Nova Star is exactly what you need and at reasonable prices.

📞 647-892-6912

Tongue Twisters

Try saying these tongue twisters five or ten times each!

- A NOISE ANNOYS AN OYSTER
- A SOLDIER'S SHOULDERS
- SIX SICK SKUNKS
- YELLOW YO-YOS
- SHE SELLS SEASHELLS
- TRULLY RURAL
- FASHION FRACTIONS
- THREE FREE THROWS

O Canada!

Unscramble the words to find out what this building means to Canadians.

1. The tower is called the Tower. (EAPCE)
2. The building is in the city of (TOTOAW)
3. It is one of a collection of massive buildings forming a great (QSUREA)
4. Here people assemble for important Canadian (STEVEN)
5. It is the of (TEAS)
6. the (LEEFRAD) government of Canada.

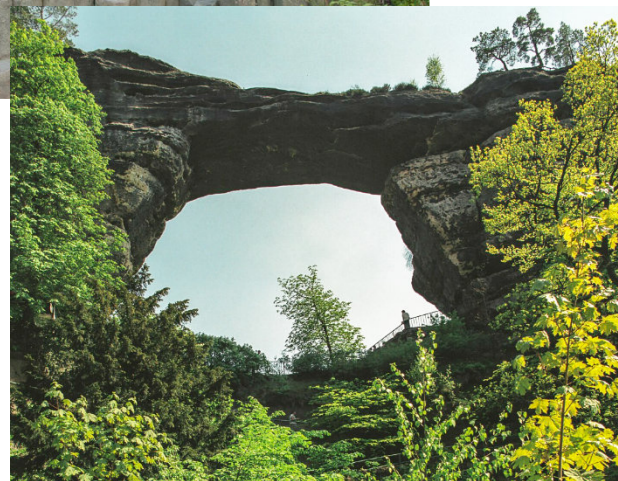
Zajímavosti

Krása nejen pro oči

1. Česká republika má na svém území 4 národní parky, 27 chráněných krajinných oblastí, 110 národních přírodních rezervací, 125 národních přírodních památek.

Národní přírodní památka Panská skála nebo též Varhany je cedvicová skála s výraznou sloupcovitou odlučností, která se nachází na území města Kamenického Šenova v okrese Česká Lípa.

Pravčická brána je úzký skalní útvar, který se nachází v Českém Svycarsku. S rozsahem 26,5 m, 3 m obloukem a výškou 16 metrů je to největší přírodní pískovcový oblouk v Evropě a je chráněn jako národní přírodní památka.

2. Jednou z nejmalebnějších oblastí v zemi je Chráněná krajinná oblast Kokořínsko, rozkládající se severně od Prahy. Tato oblast je charakteristická kaňonovitým reliéfem, pískovcovými skalami a skalními převisy. Msenske nebo Kokorínske poklicky jsou pískovcové sloupy, které vypadají jako prerostlé houby a vznikly rozdílnou intenzitou zvětrávání pískovcových skal.

3. Region Český Krumlov je známý svým středověkým městem, jedním z nejmalebnějších v Evropě. Jeho historické uličky, pohádkový zámek a řeka Vltava tvoří atmosféru, kterou jinde nenajdete. Historické centrum města bylo v roce 1992 spolu s Prahou a Telci zapsáno do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

4. Česká republika je známá svými „lázeňskými městy“, mezi nimiž vynikají Karlovy Vary. Přírodní horké prameny se zde k léčebným účelům využívají již po staletí

Karlovy Vary, založene Karlem IV., j nejvyznamejsim lazenskym mestem v Ceske republice. Od roku 2021 jsou na seznamu UNESCO v ramci Slavných lazenských měst Evropy. Karlovy Vary oplývají přibližně osmdesáti prameny termální vody, která má blahodarný vliv na léčení jaterních a strevních chorob. Nejznamejší pramen, Karlovarské vřídlo, vyvěrá z hloubky 2500 m, stříká do výšky až 12 m a je s teplotou 73C nejteplejším termálním pramenem Česka.

5. Země má dlouhou vinařskou tradici, především na jižní Moravě, kde vinice sahají až do dob římské říše. Téměř 96% ploch všech vinic registrovaných v ČR se nachází v této vinařské oblasti. Jižní Morava a její unikátní přírodní podmínky vytvářejí základ pro jedinečný a přitom různorodý charakter zdejších vín, např. Rulandské bílé, Ryzlink vlašský, Veltlínské zelené, Müller Thurgau a další.

6. Velikonoční pondělí v České republice se vyznačuje unikátní tradicí – hravými rituály „šlehání“ ozdobnými pomlázkami. Hlavní roli sehrává svazek mladého vrbového proutě, který má za úkol po skončení zimy ženám přinést novou energii, plodnost, svěžest i krásu. Muži jimi na Velikonoční pondělí šlehají ženy přes nohy a pozadí, ale vždy jde především o zertovnou akci. Existence tohoto zvyku je doložena už ve 14. století a je s ním spojeno koledování.

7. České pivo, zejména pilsenské, je světově proslulé a země drží rekord v nejvyšší spotřebě piva na obyvatele na světě. Jedním z nejstarších pivovarů v Česku i na světě je Břevnovský klášterní pivovar, založený v roce 2011, který navazuje na zdejší výrobu piva už v roce 991. Pivovar varí 3,000 hl piva ročně a šest druhů piva.

Zdenka Novak

Event Invitation

All are invited to a special evening organized by The Centre for European and Eurasian Studies at the Munk School for Global Affairs and Public Policy

Vaclav Havel Today: with Professor Marci Shore and Paul Wilson

Barbara J. Falk will moderate a conversation between Professor Marci Shore of the Munk School for Global Affairs, and Paul Wilson, Havel's translator for *The Power of the Powerless*. They will discuss the historical context and contemporary relevance of this landmark essay, much in the public eye at present given Prime Minister Carney's discussion of Havel's parable of the greengrocer in his January speech at Davos.

Dr. Shore is Chair in European Intellectual History, Supported by the Temerty Endowment for Ukrainian Studies at the Munk School. Paul Wilson is Havel's translator.

When:

Thursday, April 23, 2026 - 18:00 – 19:30 followed by a small reception.

Where:

**Vivian and David Campbell Conference Centre,
1 Devonshire Place, Toronto.**

More information will be available on the website of the Munk School's Center for European and Eurasian Studies <https://munkschool.utoronto.ca/cees/events>

Rare Czech operas in performance

By John Holland

Village operas are the heart of the Czech opera tradition. They give us a glimpse into Czech village life, and a snapshot of Czech culture. We get to see the nuances of everyday village life, and the interactions of the villagers and characters. The Canadian Institute for Czech Music has brought us the two shining examples of village operas over the years in Smetana's *Prodaná Nevěsta*, and Dvořák's *Jakobín*. On Sunday, March 29th, they introduced us to two rare Czech village operas in Dvořák's *Tvrdé Palice*, and Blodek's *V Studni*.

Antonín Dvořák (1841-1904) is one of the founding fathers of Czech National Opera, and is one of the most famous composers in Czech history. He had an innate ability to create enduring melodies, and also the ability to capture the idioms of Czech folk music, making his music distinctly his, and distinctly Czech. With 10 operas to his name, Dvořák was no stranger to the genre, yet it is only now, after decades of behind the iron curtain, that we are now experiencing his operas. *Tvrdé Palice* (The Stubborn Lovers) was composed in 1874, and was his third opera. The connections to Smetana's *Prodaná Nevěsta* are seen in the village setting of the story, and the three central characters; the two young lovers (soprano and tenor) and the scheming bass who tries to trick them. Between 1881 and 1946, the opera had 140 performances in Prague, but has not been seen there since, making our Canadian premiere a rare opportunity to see this operatic gem by Dvořák!

In the opera, two village neighbours, widower Vávra and widow Říhová, came to an agreement that their children, Toník and Lenka, will be married, but without their approval. The godfather of the youngsters, old Řeřicha, knows that they love each other, but they are too stubborn to yield to any pressure. The young pair refuses to obey their parents and the cunning Řeřicha tries to find a way out. He suggests to the lovers that actually old Vávra (Toník's father) wants to marry Lenka, while Říhová (Lenka's mother) is to get Toník as a husband. Řeřicha arranges a secret meeting, first with Lenka then with Toník,

and they spy on the meetings of their counterparts and their alleged old suitors. Toník and Lenka start to be jealous of each other. Řeřicha's successful trick spreads fast through the village and the parents become targets of ridicule. Toník and Lenka regret their stubbornness and admit their love. Finally, Řeřicha admits he set the trap only for the sake of uniting the "stubborn lovers", and everything concludes in a happy ending.

Lenka, a young woman Grace Quinsey
Toník, a young man David Walsh
Řeřicha, their Godfather John Holland
Říhová, Lenka's mother Catharin Carew
Vávra, Toník's father Austin Larusson

The name Vilém Blodek (1834-1874) may not be as recognizable as Dvořák and Smetana, but that is solely due to his life being cut short at only the age of 40. He was a contemporary of the two aforementioned composers, and wrote music of a variety of genres, including operas, choral works, symphonic pieces and chamber music. The opera *V Studni* (In the Well) is from 1867, and is far and away his most famous work. It has connections to Smetana in musical style, but also in the librettist, Karel Sabina, who wrote the libretto to *Prodaná Nevěsta*. Blodek and Sabina collaborated on another opera, *Zitek*, but Blodek was never able to finish it before his death. One wonders what could have been if Blodek's star had shone longer in the Czech operatic firmament.

V Studni takes place in a Czech village, where old Veruna reminisces about her youth, and fleeting beauty. Following a folk tradition that a girl looking in the village well on St. John's Eve will see the face of her true bridegroom reflected, Lidunka hopes to see the

face of her beloved Vojtěch, and not old Janek the wealthy preference of her mother, and consults the village sorceress, Veruna. She is given specific instructions by Veruna. Lidunka visits the forest to approach the well, with the sky illuminated by distant fires celebrating St. John's Eve. Both suitors climb trees to ensure that she sees their reflection, but Janek falls in the well just before she arrives, and his face comes out of the water. Janek is disgraced by his soggy appearance and is mocked by the village girls. Eventually all is resolved and Lidunka marries Vojtěch.

Lidunka, a peasant girl Thera Barclay
 Vojtěch, a peasant son Alexander Cappellazzo
 Janek, a wealthy widower John Holland
 Veruna, an old mystic woman Alexandra Beley

The best way for people to fall in love with Czech music, is to hear it, so it is more important than ever to make sure these works exist beyond the printed music, and live in the beautiful music they create, and the pleasure they bring to the listener.

Art

Reopening of New Museum and installation by Klára Hosnedlová

On March 21, 2026, New York [New Museum](#)'s 60,000-square-foot building expansion opened with the exhibition *New Humans: Memories of the Future*, spanning the entire Museum alongside several major new commissions that will be on long-term view in and around the building.

Among the most significant features of the new building is a major commission by [Klára Hosnedlová](#), conceived expressly for the Atrium Stair. The large-scale installation traces a spine-like metal armature draped in flax-based textiles through the vertical core of the space, enveloping a suspended sculpture in sandstone and glass enriched with intricate embroidery. Unfolding gradually as visitors move through the building, the work draws on references to Eastern Bloc architecture and science fiction

while engaging traditional craft techniques — weaving together themes of memory, labour, gender, and the passage of time into a singular and resonant whole.

Born in 1990 in Uherské Hradiště, Czech Republic, Klára Hosnedlová lives and works in Berlin. In multimedia installations that combine sculpture, performance, and other visual formats, she dissects and reimagines twentieth-century architectural impulses, creating site-specific works that reveal their underlying implications for social orders particularly regarding the public and private roles of women.

Her practice interweaves architectural elements with performance, sculpture, and embroidery, choreographed to develop fictional narratives that pose open-ended, what-if scenarios. Drawing on references to utopian design, science fiction, and Central-Eastern European architectural history, her immersive environments combine the feeling of organic process with a man-made impulse toward symbolic structure.

Her work has been exhibited at major institutions including Hamburger Bahnhof in Berlin, Kunsthalle Basel, and the Kestner Gesellschaft in Hanover, and she was selected for the inaugural Chanel Commission. She won the award for 'Art's Best Dreamscaper' in the 2026 edition of the Wallpaper Design Awards.

For more information on her work <https://www.instagram.com/klarahosnedlova/> or visit <https://www.whitecube.com/artists/kl%C3%A1ra-hosnedlov%C3%A1>

About Veronika Roux-Vlachova

Veronika Roux-Vlachova is a seasoned art appraiser and the founder of Roux Appraisals and VRV Finance and Strategy, where she merges her deep expertise in finance and real estate with her lifelong passion for the arts.

Residing in Montreal with her family, Veronika holds a professional designation from the International Society of

Appraisers. She leverages her multi-disciplinary expertise to conduct comprehensive and methodologically rigorous art appraisals, in addition to overseeing the management of art collections for an international clientele. Her practice is informed by a distinctive perspective at the nexus of cultural insight, commercial acumen, and global experience.

From the History of Masaryktown #3

The Masaryk Hall

Toward the end of the war activities shifted from political interests to cultural and social. It became clear that the Czechoslovak community needed a centre of its own. When in November 1944 an empty building on McCowan St. (Queen and Dufferin) was located and selected, countrymen generously donated to a collection, and the building could soon be purchased. The dream of the Czechoslovak community came true; it had its own meeting place. The new community centre was named **Masaryk Hall**. It became a lively center for the next three decades. The first programme that moved into the hall were children's classes called **Masaryk's Supplementary School**. There was also a gym for **Sokol** there, a restaurant and a stage for amateur theatre performances. It became a meeting place for scouts, bazaars, dances, and regular Saturday bingo games.

In 1979 the building was acquired by the City of Toronto and became known as **Masaryk-Cowan Community Recreation Centre**. The building was designated and protected under the Ontario Heritage Act in 1986.

▲ Photo: Ontario Heritage Trust / Masaryk Hall

Czechoslovak countrymen had another dream - to find a place that would be suitable for relaxing weekend trips outside the city. In April 1948, such place was found – the Robert Jackson farm in Highland Creek, Scarborough. The grounds were enormous, and it even contained a creek for swimming. The farm that later became known as Masaryktown, was purchased two months later by Masaryk Memorial Hall Inc. In July 1960, the name of the corporation was for legal reasons changed to Masaryk Memorial Institute Inc.

▲ Photo: Masaryktown / The Jackson farm before and after renovation & Prague Restaurant

Zdenka Novak

<https://www.heritagetrust.on.ca/pages/our-stories/exhibits/snapshots-of-ontarios-sport-heritage/connection-between-community-geography-and-sport/masaryk-cowan-community-recreation-centre>

Advertisement

P | R **PRAGUE**
RESTAURANT + CAFE

WITH PATIO OVERLOOKING
MASARYKTOWN PARK

OPEN FOR LUNCH ON FRIDAYS

THE BEST SCHNITZELS IN THE CITY WITH CZECH DRAFT BEERS

Mon, Tue	CLOSED		416.289.0283 praguorestaurant.ca 450 Scarborough Golf Club Rd Toronto, M1G 1H1 Ontario
Wed, Thu	5 to 9:30		
Fri	12 to 3 & 5 to 10		
Sat	5 to 10		
Sun	12 to 9		

Předvelikonoční výprask

Poslední čtvrtek před Velikonocemi se nazývá Zeleným. Jak ale jinak nazvat josefský čtvrtek 19. března 2026 než černým. V Konferenční lize skončily dva poslední české týmy se celkovým skóre 0:6. Nejprve vypadla Olomouc v Mohuči 0:2. Nedá se říci, že by to bylo fiasko, po remíze 0:0. Inkasovali Hanáci hned po přestávce a celkem zbytečná byla v 76. minutě druhá žlutá karta Barátha a v deseti hráčích se už Sigma nezmohla na závěrečný nápor a podruhé inkasovala. Na obranu olomouckých fotbalistů slouží i to, že do čtvrtfinále postoupili vítězstvím v Lausanne 2:1. Fiaskem v odvetě čtvrtfinále však bylo vystoupení Sparty na Letné o dvě hodiny později. Již v osmé minutě Jensen zahájil brankostroj hostů a výsledek 0:4 někteří komentátoři nazývají ostudou.

Letos přísnější hodnocení v pohárových soutěžích zasluhuje pouze Plzeň, která paradoxně v Evropské lize neprohrála, ale byla vyřazena Panathinaikosem Atény až po pokutových kopech, když Plzeňáci proměnili pouze tři, zatímco hosté z řecké metropole čtyři.

Zklamáním byla i Slavia v Lize mistrů. Tři plichty z osmi utkání a tudíž čtyřiatřicáté místo a skóre 5:18 je velkým zklamáním.

Sešívání si však dobře vedou v domácí Chance Lize a mají čtyři kola před koncem základní soutěže náskok před druhou Spartou již deseti bodů. Na Slovensku je v čele stále Slovan Bratislava se 49 body, druhá Dunajská Streda má o tři body méně, ale i o zápas v Trnavě, který se nehrál kvůli viróze, méně.

Pozornost fotbalových fanoušků je nyní soustředěna na závěrečné kvalifikační zápasy českých a slovenských fotbalistů, které se hrají na konci března. Zda postoupili, se dovíte na webových stránkách fotbal.zpravy.ca nebo futbol.spravy.ca.

Zatím se také neví, jestli se MS ve Spojených státech a v Kanadě zúčastní fotbalisté Íránu.

V Torontu by se měly hrát tyto zápasy:

12. června 2026: Kanada – (Itálie/Severní Irsko – Wales/Bosna-Hercegovina) 15:00, Skupina B

17. června 2026: Ghana – Panama 19:00, Skupina L

20. června 2026: Německo – Pobřeží Slonoviny 16:00, Skupina E

23. června 2026: Panama – Chorvatsko 19:00, Skupina L

26. června 2026: Senegal – (Irak – Bolívie/Surinam) 15:00, Skupina E

2. července 2026: Druhý ze skupiny K – druhý ze skupiny L

Ve Vancouveru jsou na programu:

13. června 2026: Austrálie – (Slovensko/Kosovo – Turecko/Rumunsko) 21:00, Skupina D

18. června 2026: Kanada – Katar 15:00, Skupina B

21. června 2026: Nový Zéland – Egypt 18:00, Skupina G

24. června 2026: Švýcarsko – Kanada 12:00, Skupina B

26. června 2026: Nový Zéland – Belgie 20:00, Skupina G

Naposledy se hrálo MS v Mexiku v roce 1986. Kanada v prvním utkání proti Francii prohrála 0:1, když vítěznou branku dal Papin tři minuty před koncem, když náhradní brankář Paul Dolan podběhl míč. Kuriózní je důvod, proč chytal Dolan a ne Tino Lettieri. Lettieri měl kontrakt na utkání v sálové kopané a ta kolidovala s mistrovstvím světa. Nezapomenutelná zůstala Maradonova „boží ruka“. Přestože jsem celou akci viděl na vlastní oči, byl jsem rozčilen na anglického brankáře Shiltona, který vehementně protestoval. Škoda, že tehdy nebylo ještě video, které by tento Maradonův podvod potvrdilo. Neměl jsem pravdu na Aztéckém stadionu ani já, ani hlavní rozhodčí, ale právě Shilton.

Když vzpomínám na jeden z nejdramatičtějších šampionátů, připomenu ještě jednu osobní hororovou situaci.

Bylo to před utkáním Portugalsko – Maroko v Guadalajaře. Do Guadalajary jsem přijel krátce před polednem autobusem. Hotel nebylo zapotřebí shánět. Hned na autobusovém nádraží mne zachytil někdo, kdo nabízel hotel. Takových lidí tam bylo hodně. Po krátké domluvě mne vzal do svého auta, odvezl do hotelu, kde jsem se zaregistroval. Uložil jsem zavazadla do hotelového pokoje, zastavil taxík a vyrazil na stadion. Asi po pěti minutách mne polil ledový pot. Vlastně jsem nevěděl adresu hotelu, kde bydlím. Začal jsem to vysvětlovat řidiči

taxíku. Ten chvíli nechápal, pak přece zastavil. Zaplatil jsem patřičnou sumu, ale nevěděl jsem, kde se můj hotel nachází. Nakonec jsem se vydal pěšky zpátky po trase, kterou jsme jeli. Asi po půl hodině jsem hotel našel. Zapsal jsem si adresu a opět zastavil taxík. Na zápas Portugalsko – Maroko jsem dorazil ještě včas a Maroko tehdy zvítězilo 3:1. Bylo to jedno z největších překvapení MS. Totéž se podařilo Afričanům 10. prosince 2022 na MS v Kataru. Jak Maroko, tak Portugalsko budou letos při tom. Není však pravděpodobné, že by se obě mužstva utkala znovu.

Aleš Březina – Toronto

Fujara a jej hudba – Fujara and its music

„Fujara“ je tradičný slovenský drevený dychový hudobný nástroj. Je považovaná za najtypickejší slovenský hudobný dychový nástroj svojho druhu a neraz sa označuje aj ako o slovenský kráľovský hudobný nástroj. Odborná literatúra uvádza, že „v žiadnej inej krajine, v žiadnom inom kmeni, spoločenstve alebo národe sa s nástrojom zhodným s fujarou nestretneme“.

Vzorom pre fujaru boli gotické trojdierkové basové píšťaly, ktoré sa v 12. a 13. storočí hojne používali po celej Európe. Podľa niektorých prameňov priniesli gotickú basovú píšťalu do oblasti Slovenskej Ľupče západní žoldnieri počas vojen s Turkami. Iné pramene uvádzajú, že fujara sa sformovala na konci 17. storočia, keď na území Slovenska prebiehal odpor európskych mocností proti Turkom a prenikali sem vplyvy z celej Európy.

Vznik slovenskej fujary sa spája so stredným Slovenskom, konkrétne s regiónom severne od dnešnej Banskej Bystrice. Za srdce fujary je dnes považovaná oblasť Podpoľania ležiaca východne od Zvolena, pod vrchom Poľana (1458 m n. m.). Niektoré pramene uvádzajú, že ide o územie zodpovedajúce niekdajším historickým hraniciam Zvolenskej župy, ktorú folkloristi označujú ako Podpoľanie“.

Prvú zmienku o fujare ako hudobnom nástroji je možné nájsť v „Brukovom rukopisnom zborníku“ z osemdesiatych rokov 18. storočia. Od počiatku 19. storočia sa slovo fujara začalo používať ako termín na označenie dnešného typu fujary.

Hra na fujare nevyžadovala znalosť nôt, ale muzikant musel mať dobrý hudobný sluch. Hra bola často kombinovaná so spevom hráča a za uznávaného fujaristu bol považovaný iba ten, kto bol zároveň aj dobrým spevákom.

Fujara je nie len nástrojom hudobným ale aj výtvarným a je úzko spätá s osobnosťou svojho tvorca a hráča. Vyrába sa ručne z dreva listnatých stromov, najčastejšie z bazy, jaseňa, javora alebo červeného tisa. Samotné zhotovenie nástroja z vyzretého dreva trvá približne jeden mesiac. Podľa niektorých zdrojov môže celý proces vrátane zrenia dreva trvať aj niekoľko

rokov. Vďaka bohatej a originálnej ornamentálnej výzdobe je každá fujara jedinečným umeleckým dielom. Nesie pečať tvorivosti svojho výrobcu a hráča.

Tradične slúžila fujara bačom pri pasení oviec a používala sa aj pri slávnostných a smútočných príležitostiach. Nástroj mal zároveň významnú signalizačnú a komunikačnú funkciu. Niektoré pramene uvádzajú, že bačovia hrávali na fujare, aby si krátili čas, iné spomínajú, že jej zvuk upokojoval ovce. Z odbornej literatúry sa dozvedáme, že poslanie fujary úzko súviselo so životom pastierov, s ich väzbou na pastiersko-zbojnicky element, ale aj s jej hudobno-technickou danosťou a zvukomalebným využitím tónov vo vysokých polohách. Piesne hrané na fujare sa typicky dotýkali sociálnej, pastierskej, zbojnickej, baladickéj či lúboštnej tematiky. Zaujímavosťou je, že nebolo zvykom aby na fujaru hrali ženy.

Zápis fujary do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO prebehol v dvoch etapách. V roku 2005 bola fujara vyhlásená za „majstrovské dielo ústneho a nehmotného kultúrneho dedičstva“ (Masterpiece of the Oral and Intangible Heritage of Humanity). Následne bola v roku 2008 zapísaná do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva. V roku 2011 pribudlo aj domáce ocenenie. Fujara ako hudobný nástroj a jeho hudba boli zaradené do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

V porovnaní s inými ľudovými hudobnými nástrojmi má fujara výrazne špecifický hudobný repertoár. Samotný názov fujara sa používa pre viacero typov nástrojov, avšak najčastejšie sa stretávame s fujarou ladenou v G, ktorá má približne 172 cm. Dĺžka hlavnej píšťalovej trubice sa zvyčajne pohybuje od 160 do 200 cm a je prepojená s kratším vzduchovodom dlhým 50 až 80 cm.

Fujara je cylindrická píšťala s tromi hmatovými dierkami alebo bočnými hmatovými otvormi v spodnej tretine hlavnej píšťalovej trubice. Na jej hornom konci sa nachádza tónotvorné zariadenie, ktoré pozostáva z klátika s priečnym kruhovým kanálikom, zo vzduchovej štrbiny pravidelného pozdĺžneho tvaru zvanej prieduch, ktorá je navrchu uzavretá koženou zátkou, a z tónotvorného zariadenia, ktoré tvorí „oblôčik hlásnice s rovnou hranou“.

Hra na fujare si nevyžaduje veľký tlak na náustok ani mimoriadne silné pľúca, no vyžaduje si precíznu prácu s dychom. Práve z práce s dychom vychádzajú rôzne techniky hry. Niektoré zdroje uvádzajú, že na fujare možno zahrať iba durovú stupnicu v rozsahu približne dvoch oktáv od tónu v ktorom je ladená. Podľa niektorých odborníkov je do istej miery možné zahrať aj poltóny tak, že hráč čiastočne zakryje jeden z troch

hmatových otvorov. Ide však o techniku, ktorá si vyžaduje vysokú hráčsku zručnosť a tradiční bačovia ju spravidla nepoužívali.

Niektoré vedecké pramene zdôrazňujú, že základné minimum je možnosť zahrať na fujare štyri tóny. Fujara tak predstavuje tetrachordálny (t. j. štvortónový) systém, keďže má tri hmatové dierky a bez prefukovania je schopná zahrať práve jeden tetrachord. Práca s tónmi v tomto systéme prebieha nasledovne: najvyšší tón tetrachordu vzniká keď sú všetky dierky otvorené. Po zakrytí prvej dierky zaznie nižší tón, po zakrytí druhej ešte nižší a po zakrytí tretej dierky sa dosiahne štvrtý, najnižší tón tetrachordu.

S fujarou sa však dá pracovať aj ďalej, keďže nástroj reaguje citlivo na intenzitu vzduchu. Intenzívnejšie fúknutie vytvára vyšší tón, pri slabšom fúknutí získame tón nižší. Prefúknutím je možné dostať sa do kvinty, čím sa celý tetrachord zopakuje o kvintu vyššie. Okrem toho sa dá prefúknuť aj do hornej oktávy, takže sa celý tetrachord dostane o kvartu vyššie. Skúsenejší hráči dokážu prefúknuť aj do decimy a duodecimy.

Zaujímavá je tiež možnosť kvintovania a kvartovania, t. j. „to, čo hráč zahrá v tetrachorde d – g, to tými istými prstokladmi možno znova zahrať o kvintu vyššie v tetrachorde a – d“. Táto možnosť fujary, jej troch hmatových otvorov so štyrmi základnými kombináciami, s použitím polovičných hmatov a prefukovaním „do vrchných polôh“, umožňuje vytvoriť celkovo až 32 tónov chromatického aj diatonického radu.

V odbornej literatúre sa ďalej uvádza, že fujara má jedinečné hudobno-akustické vlastnosti ako sú „mäkká barytónová farba dlhých tónov v rozpätí od malého c po jednočiarkované g s možnosťou dynamického výrazu od pianissima po mezzo-forte“ a „prirodzené ladenie s charakteristickým nedostatkom vyostrených citlivých tónov“.

UNESCO uvádza, že fujara je charakteristická hlbokými, mumlavými tónmi (mumbling tones) produkovanými spodným registrom nástroja (emitted by its lower register). Ďalšou typickou črtou sú veľmi vysoké podtóny (overtones), ktoré vznikajú vďaka dĺžke nástroja. Repertoár a melódie sú úzko späté s technickými parametrami fujary a nástroj umožňuje zahrať aj imitáciu zvukov prírody, ako napríklad bublanie vody v potôčiku. Hudba, ktorú fujara vytvára, môže byť rapsodická alebo melancholická, čo závisí od obsahu piesní, ktoré sa tradične viažu k životu baču a jeho každodennej práci.

Fujara sa v 19. a 20. storočí stala populárnou aj mimo pastierskeho prostredia. Vďaka folklórnym festivalom a účasti muzikantov z Podpoľania na nich, získala uznanie a popularitu na celom Slovensku. Hoci je fujara predovšetkým sólový nástroj,

hrá sa aj v skupinách, duetách alebo triách. Vo folklórnych súboroch sa často spája s píšťalkou, alebo cimbalom.

V súčasnosti je hra na fujare možné počuť pri rôznych príležitostiach počas celého roka, najčastejšie však od jari do jesene na folklórnych festivaloch a pri rôznych špeciálnych podujatiach. Medzi najvýznamnejšie patrí medzinárodný festival folklóru a tradičnej ľudovej kultúry „Folklórny festival Poľana“, ktorý sa každoročne koná v druhom júlovom týždni v Detve. Fujara znie aj na „Folklórnom festivale Východná“, ktorý prebieha v prvom júlovom týždni v obci Východná pod Vysokými Tatrami.

Uvádza sa však, že najmä po páde komunizmu popularita fujary poklesla, a to predovšetkým medzi mladými ľuďmi.

Book Tip

Kniha "Historie a boj o tábor Hostýn v Kanadě"

Kniha, ktorou napsal Josef Maxant, byla vydána v limitované edici. Kniha je o táboře, který byl založen jezuitou Bohuslavem Janičkem v roce 1954. Tábor původně patřil organizaci Czechoslovak Welfare Association, ale od roku 1998 patří krajské neziskové organizaci Asociaci Hostýn (A.H.).

Tento tábor je unikátní tím, že je jediným krajským táborem v celé Kanadě a USA, který má svůj vlastní pozemek s budovami, kde jsou každoročně pořádány dětské letní pobytové tábory během tří i více týdnů.

Tábor Hostýn je situován v lesích asi 80 km na sever od Montrealu. Tábor má pozemek o velikosti 32,2 hektaru plus pozemek o velikosti 0,53 ha u jezera Lafond s pláží.

Autor připravoval knihu s přestávkami během šesti let od roku 2020 do roku 2025. Protože kniha má zachovat dění okolo Tábora Hostýn pro budoucí generace, autor se rozhodl vydat knihu místo laciného brožovaného vydání ve špičkovém provedení.

Kniha je celobarevná ve velkém formátu (7,5 × 11 palců) s tvrdými deskami na kvalitním papíru ("Paper white 80# coated"). Počet stránek je 383, se stovkou barevných obrázků,

Napriek tomu vznikajú súkromné iniciatívy a spolky, ktoré sa usilujú o zachovanie hry na fujare a jej tradície. Príkladom je škola hry na fujaru v obci Hriňová na strednom Slovensku. Umenie hry na tento nástroj sa naďalej odovzdáva z generácie na generáciu v rámci rodín a tiež v dobrovoľných zoskupeniach kde sa hráči navzájom ovplyvňujú.

Nádejou pre budúcnosť je aj uplatnenie fujary v medicíne, najmä v muzikoterapii, kde sa začína využívať relaxačná sila jej podtónov pri liečbe ľudí s psychickými ochoreniami alebo pri relaxácii. Liečebné účinky má nielen počúvanie, ale aj aktívna hra na fujare, ktorej účinky sa prirovnávajú k účinkom meditácie.

povětšinou z dětských táborů, o různé velikosti, které doplňují text.

Hlavní část knihy popisuje dramatický boj o vedení tábora v letech 2002 a 2003, který dozníval až do roku 2008 mezi dvěma skupinami. Na jedné straně byl Milan Havlín, obdivovaný bojovník proti komunismu, který byl původně odsouzen k trestu smrti, a na druhé straně byl autor této knihy.

Některé pasáže v knize jsou nezajímavé kvůli dokumentům, které byly přiloženy pro dokázání různých tvrzení, ale jiné jsou zajímavé a zábavné. V knize je použito nebo citováno kolem 250 dokumentů. Všechny dokumenty představují asi 1100 stránek. Z toho důvodu jsou pouze ty nejdůležitější v knize vytištěné. Ke knize bude ve většině případů přiložena karta microSD jako bonus, která ovšem není součástí knihy. Na ní budete moci najít všechny dokumenty otištěné nebo jen citované v knize. Na začátku knihy je třístránkové shrnutí v angličtině.

V knize je zveřejněn seznam 248 členů Asociace Hostýn v roce 2003 a seznam 255 dárců.

Kniha byla napsána proto, aby se historické a pohnuté události, které v minulosti ovlivňovaly životy českých a slovenských emigrantů v okolí Montrealu, neztratily bez záznamu. Kniha je na prodej za 50 CAD plus poštovné. Objednávku s adresou včetně poštovního kódu zašlete na adresu camphostyn@gmail.com. Poštovné stojí minimálně 25 \$ a bude záviset na každé adrese. Před odesláním vám autor napíše, kolik mu máte poslat peněz za knížku a poštovné. Je to drahé, ale i tak autor na každé prodané knížce prodělá pár dolarů. Knížka ale stojí za to!

Recept

Pistáciový koláč s fíky

by Josef Marsalek

Forma o průměru 24 cm

Těsto:

- 170 g třtinového cukru
- 150 g másla
- 300 g plnotučného jogurtu
- 200 g pistáciové mouky
- 170 g dětské krupice
- 3 vejce velikosti M
- 6 g prášku do pečiva
- 2 g kardamomu
- 2 g soli
- kůra z 1 citronu

Sirup:

- 70 g vody
- 40 g citronové šťávy
- 70 g krupicového cukru
- fíkové odřezky

Na dokončení:

- 10 větších fíků

Postup

Do mísy dej cukr, pistáciovou mouku, dětskou krupici, sůl, kardamom, prášek do pečiva a citronovou kůru. Metličkou promíchej. Přidej vejce a jogurt a vyšlehej dohladka. Nakonec přilij rozpuštěné a vychladlé máslo a krátce promíchej.

Dortovou formu vylož pečicím papírem a těsto do ní nalij. Povrch stěrkou zarovnej a vlož do předehřáté trouby. Peč, dokud povrch nezezlátne a špejle zapíchnutá do středu nevyjde suchá.

Koláč vyjmi z trouby, přesuň na mřížku a ihned ho polij scezeným sirupem, který připravíš svařením všech surovin. Povrch několikrát propíchej vidličkou, aby se sirup lépe vsákl.

Po vychladnutí koláč vyjmi z formy a ozdob plátky fíků. Fíkové odřezky (stopky a spodní části) použij do sirupu.

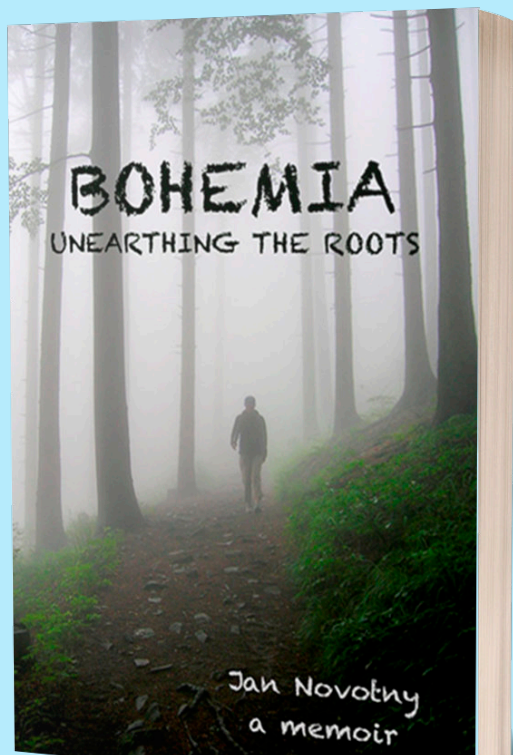
Tip

Pro bezlepkovou variantu nahraď dětskou krupici jemnou kukuřičnou polentou.

www.marasalkovo.cz

Verum Verbum
Publishing

A beautiful memoir by a perceptive and original writer.
Bruce Grierson, author of U-Turn and What Makes Olga Run

A bohemian blend of travelogue, history, and family memoir. A not-to-be-missed insider's trip, of the heart, with master guide - writer, photographer Jan Novotný
Merrily Weisbord is an award-winning author, screenwriter, and journalist.

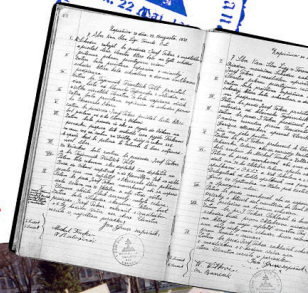
Jan Novotný's captivating "Bohemia - Unearthing the Roots" is the record of a walking adventure through the Czech Republic that reads like a fine novel.
Thomas Trofimuk, author of six novels including The Elephant on Karlův Bridge

Bohemia makes points about memory and nostalgia, touching upon themes universal to the emigration experience.
Joseph F. Patrouch PhD, Professor, Central European Studies, U of A.

Jan Novotný invites us to accompany him to his homeland fifty years after his emigration to Canada. The Czech Republic he encounters lives alongside his memories of the land he left. If you want get to know the Czech soul, join Jan on his Bohemian foot journey.

Šárka Ponroy Vamberová, Consul of the Czech Republic (2023-2025).

Available world wide on Amazon

History of Branch 7 of the Canadian Slovak League

April 19, 2026 - 1:00 P.M.

Presented by Ondrej Mihál'

*Come and learn about the rich history of
Branch 7 from 1932 to present.*

Sts. Cyril and Methodius Parish

5255 Thornwood Drive

Mississauga, Ontario

For further info call: Eva Bystican (647-880-8402) bystricane@gmail.com
or Katarina Gulej (416-843-4184) or email at katarina.gulej68@gmail.com
light refreshments will be available

**Toronto Classical Singers
and Dr. John Holland, Artistic Director present:**

MOZART

Vesperae Solennes de Confessore

DVORÁK

Mass in D op. 86

DVORÁK

Psalm 149, op. 79

Featuring:

Grace Quinsey, soprano

Catarin Carew, alto

Alexander Cappellazzo, tenor

Christopher Dunham, baritone

Toronto Classical Orchestra

4:00 PM APRIL 19th
CHRIST CHURCH DEER PARK
1570 YONGE ST

For tickets: [TorontoClassicalSingers.ca/tickets](https://torontoclassicalsingers.ca/tickets)

78th Czech & Slovak Festival

450 SCARBOROUGH GOLF CLUB ROAD

SAVE THE DATE!

**Vychodna Dancers
Czechoslovak Dixieland
DD Band and more!**

**MASARYKTOWN
SATURDAY, JUNE 20TH**

**12PM OUTDOOR MASS
1PM START TIME**

Cesta genů, cesta rodinného dědictví

Krajanská
univerzita
třetího
věku

Přednáška stručně představí funkci a význam genů a dědičné genetické informace. Zaměří se na genetiku z pohledu rodinné dědičnosti a zároveň se dotkne i širšího tématu „cesty genů“ v kontextu historie lidského rodu.

TERMÍN - 21. DUBNA 2026 v 19:00 (SEČ)

Online přednáška

REGISTRACE:

VU3VCanada@gmail.com

Více informací: www.cssk.ca

Czech & Slovak
Association
of Canada

● MENDELU
● Univerzita
● třetího
● věku

JARNÝ PLES

VÝCHODNÁ SLOVAK DANCERS

APRIL 25,
2026

Doors Open 5pm
Show 6pm
Dinner 7pm

Entertainment by DD BAND & DJ MBRAZ

GERMAN CANADIAN CLUB HANSA (HANSA HAUS)
6650 HURONTARIO STREET, MISSISSAUGA, ON L6W 3N1

\$95 Adult 19+ ❁ \$65 Youth 10-18 ❁ \$45 Child 9-

FOR TICKETS VISIT WWW.EVENTBRITE.CA

or CALL PETRA (416) 890-6704 or TOMÁŠ (289) 208-7464

**cash, check, e-transfer and credit card options available*

***2.9% credit card processing fee applies ***all tickets are non-refundable*

Czech and Slovak Community Calendar | 2026

APRIL

April 11 @ 3 pm

Holly Mass

Masaryktown Residences
450 B Scarborough Golf Club Rd,
room 3rd floor

April 19 @ 4 pm

Toronto Clasical Singers present Mozart and Dvořák

Christ Church Deer Park
1570 Yonge Street

MAY

May 3 @ 5 pm

Ivan Ženatý and Martin Kasii
Nocturnes in the City

St. Wenceslaus Church
496 Gladstone Ave

May 31 @ 5 pm

George Grosman Jazz Quartet
Nocturnes in the City

St. Wenceslaus Church
496 Gladstone Ave

May - date tbc

Czech Opera - Rusalka
Canadian Institute for Czech Music

Windsor and Toronto

JUNE

June 20 @ 1pm

Czech and Slovak Festival
MMI

Masaryktown Park
450 Scarborough Golf Club Road

SEPTEMBER

Sept 19 @ 1 pm - 7 pm

Czechtobrfest
MMI

Masaryktown Park
450 Scarborough Golf Club Road

OCTOBER

Oct 24 @ 10 pm

Sokolský běh republiky
Sokol

Masaryktown Park
450 Scarborough Golf Club Road

Oct - date tbc

Concert - Czechoslovak Independence Day
Consulate General / Nocturnes in the City

St. Wenceslaus Church
496 Gladstone Ave

Oct / Nov - date tbc

New Theatre

Maja Prentice Theatre
3650 Dixie Rd, Mississauga

NOVEMBER

Nov - date tbc

EU film festival - in person and online
Consulate General

**Toronto Spadina Theatre /
Aliance Francaise, 24 Spadina Rd**

Nov 29 @ 12pm - 3 pm

Christmas Bazaar
Sokol

St. Wenceslaus Church
496 Gladstone Ave

DECEMBER

Dec 5 @ 10 am - 2 pm

Christmas Market
MMI

MasarykPark Homes
452 Scarborough Golf Cl Rd

Dec 5 @ 1 pm - 3 pm

Mikulas (St. Nicholas)
MMI

Prague Restaurant,
450 Scarborough Golf Cl Rd

PODĚKOVÁNÍ

ACKNOWLEDGMENTS

Zvláštní poděkování patří dobrovolníkům, kteří přispěli do tohoto Zpravodaje a podíleli se na jeho tvorbě.

Zpravodaj vychází s finanční podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Redakce MMI si vyhrazuje právo příspěvky příběhů a fotografií upravit, zkrátit, opravit nebo neuveřejnit.

Special thanks to the volunteers who contributed to this Newsletter and participated in its production.

The Newsletter is published with the financial support of the Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic.

The MMI editorial staff reserves the right to edit, shorten, correct, or not publish contributions of stories and photographs.

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Canada

▲ Woodbine Beach

450 Scarborough Golf Club Road
Toronto, ON M1G 1H1

✉ novydomoveditor@gmail.com - newsletter
novydomoveditor@gmail.com - advertisements

office@masaryktown.ca - park rental

☎ (416) 439-4354

🌐 <https://www.masaryktown.ca>

PHOTO BY KAREN DESCHENES

REDAKCE

KLARA GALOVA
Editor / Czech Copy Editor

DAGMAR VAVRUSA
Korektorka anglických textů / English Copy Editor

ZUZKA LUKÁČ
Korektorka slovenských textů / Slovak Copy Editor

RAMON D. HOFMAN
Graphic Supervision

"Snažíme se propagovat český a slovenský jazyk a kulturu a vytvářet zpravodaj, který je přitažlivý pro všechny generace Čechů a Slováků žijících v Kanadě".

"Committed to promoting Czech and Slovak language and culture and creating a newsletter that is appealing to all generations of Czechs and Slovaks living in Canada".

Příspěvatelé jsou vítáni!

Své nápady a články posílejte na e-mailovou adresu novydomoveditor@gmail.com. Myšlenky a názory uvedené v člancích nemusí vyjadřovat názory a stanoviska vydavatele.

Contributors are welcome!

Please, send your ideas and articles to email address novydomoveditor@gmail.com. The ideas and opinions presented in the articles do not necessary represent those held by the publisher.